

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/303/2013
Identifikačné číslo spisu:	1112214380
Dátum vydania rozhodnutia:	24.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1112214380.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu D. K., bývajúceho v I., proti žalovanému MONEY PLUS, a.s., so sídlom v Bratislave, Palkovičova 217/16, IČO: 35 962 682 (predtým EURO PROVIDUS, a.s., so sídlom v Bratislave, Dunajská 15/A), o zrušenie zmluvy, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 6 C 51/2012, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2013, sp.zn. 8 Co 115/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I uznesením z 21. novembra 2012, č.k. 6 C 51/2012-17 žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov a neodkázal ho so žiadosťou o ustanovenie zástupcu z radov advokátov na Centrum právnej pomoci. Na základe získaných podkladov rozhodujúcich pre posúdenie aktuálnych majetkových, zárobkových a osobných pomerov žalobcu, súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca nespĺňa podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov v zmysle ustanovenia § 138 ods. 1 O.s.p. Podľa názoru súdu zaplatenie súdneho poplatku vo výške, na ktorú žalobcu zaviazal (99,50 €), by nemohlo u žalobcu spôsobiť ohrozenie jeho výživy, resp. existenčného zázemia. Vzhľadom na to, že u žalobcu neboli splnené predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov, nemohol ho odkázať na Centrum právnej pomoci za účelom ustanovenia mu zástupcu z radov advokátov.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu uznesením z 28. februára 2013, sp.zn. 8 Co 115/2013 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 O.s.p.). Konštatoval, že súd prvého stupňa postupoval vecne správne, keď podľa § 138 ods. 1 a 2 O.s.p. zisťoval pomery na strane žalobcu a správne vyhodnotil zistené skutočnosti týkajúce sa jeho majetkových, zárobkových a osobných pomerov, vzhľadom na povahu a výšku žalobcom uplatňovaného nároku. Konštatoval, že celkové

pomery žalobcu sú primerané jeho schopnosti zaplatiť súdny poplatok, keď nie sú celkom zjavne vo vzájomnom hrubom nepomere s výškou súdneho poplatku (99,50 €), a preto možno od žalobcu spravodlivo požadovať úhradu súdneho poplatku s tým, že mu tým nebude odopretý reálny prístup k súdu a nebude tak neprimerane obmedzený v možnosti efektívne sa domáhať ochrany svojich práv súdnou cestou. V prípade úspechu v konaní bude žalobcovi zaplatený súdny poplatok vrátený vo forme priznaných trov konania. Správne potom postupoval súd prvého stupňa, keď žalobcu neodkázal so žiadosťou o ustanovenie zástupcu Centrum právnej pomoci vzhľadom na to, že u neho neboli splnené predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu v celom rozsahu podal žalobca podanie označené ako „odvolanie“, ktoré dovolací súd v zmysle odpovede žalobcu na výzvu súdu z 15. júla 2013 považoval za dovolanie. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) pokiaľ ide o posúdenie, či boli na strane žalobcu splnené podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Tvrdil, že mal byť oslobodený od súdnych poplatkov, pretože je osobou zdravotne ťažko postihnutou. Vzhľadom na uvedené žiadal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť.

Okresný súd Bratislava I uznesením z 29. júla 2013, č.k. 6 C 51/2012-28 vyzval žalobcu na odstránenie väd dovolania a predloženie dokladu o svojom právnickom vzdelaní alebo plnomocenstva udeleného advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní. Uviedol, že podľa § 241 ods. 1 O.s.p. musí byť v dovolaní okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu a z ktorých dôvodov napáda predmetné rozhodnutie, prípadne ktoré dôkazy by sa mali vykonať na preukázanie dôvodov dovolania a čoho sa podaným dovolaním domáha. V dovolacom konaní musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie sám alebo člen, ktorý za neho koná a to pod následkom odmietnutia podania, resp. zastavenia dovolacieho konania. Zároveň ho poučil s poukazom na ustanovenie § 30 O.s.p. (v znení účinnom od 1. januára 2012) o možnosti požiadať Centrum právnej pomoci o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Dovolateľ na predmetnú výzvu súdu reagoval podaním doručeným prvostupňovému súdu 12. augusta 2013, v ktorom výslovne uviedol, že sa bude zastupovať sám aj napriek tomu, že nemá právnické vzdelanie.

So zreteľom na okolnosti danej veci dovolací súd najskôr skúmal, či bola splnená osobitná podmienka dovolacieho konania, t.j. povinné zastúpenie dovolateľa bez právnického vzdelania v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. a či jeho nedostatok netvorí prekážku preskúmaniu prípustnosti dovolania.

V zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. musí byť dovolateľ zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

I keď žalobca nemá právnické vzdelanie a nie je zastúpený advokátom, dovolací súd nepovažoval v prípade tohto dovolania nedostatok povinného zastúpenia za prekážku, ktorá by bránila preskúmaniu jeho prípustnosti. Ak totiž predmetom dovolacieho prieskumu má byť rozhodnutie, ktorým súd nevyhovел žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a zároveň žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov (v zmysle § 30 O.s.p. v znení účinnom od 1. januára 2012), ide z hľadiska § 241 ods. 1 O.s.p. o výnimočný prípad, v ktorom nemožno striktne trvať na splnení tejto podmienky, lebo inak by bol popretý nielen zámer, ktorý sledoval účastník konania podaním dovolania, ale tiež účel dovolacieho konania, v ktorom predmetom posúdenia má byť aj záver odvolacieho súdu o (ne)splnení podmienok pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov súdom (viď obdobne rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. apríla 2013 sp.zn. 3 Cdo 449/2012 a z 21. februára 2007 sp.zn. 2 Cdo 329/2006).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) ďalej skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, (len) pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, pokiaľ je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd svojím uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým žalobcovi nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. Dovolanie žalobcu nesmeruje proti uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., sa dovolací súd zaoberal aj tým, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (aj uzneseniu), pokiaľ a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odhľadla možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významné tvrdenie účastníka o tom, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 O.s.p., ale len zistenie, že konanie je skutočne postihnuté takouto vadou.

Žalobca netvrdil, že by konanie v danej veci bolo postihnuté vadou konania uvedenou v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. a existencia takej vady v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

V dovolaní žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktorý zhodne so súdom prvého stupňa nepovažoval za dôvodné vyhovieť jeho žiadosti o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov a odkázať ho so žiadosťou o ustanovenie zástupcu z radov advokátov na Centrum právnej pomoci. Dovolací súd uvádza, že skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O

taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo.

Z dôvodu, že prípustnosť dovolania žalobcu proti potvrdzujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu nevyplýva z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., a procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. v dovolacom konaní nevyšli najavo, dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v danej veci ide o dovolanie smerujúce proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré podľa Občianskeho súdneho poriadku nemožno týmto opravným prostriedkom napadnúť. Dovolanie žalobcu preto podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako neprípustné odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.